

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. I (METAI I.)

WILKES-BARRE, PA., GRUODŽIO (DEC.) 9 D. 1909 M.

No. 21.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 11, 1906, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

PAVYDUOLIS.

Mus' pavyduolis vieną kartą,
Jau neturėdamas ką veikt,
Pradėjo savo priešus keikt
Ir tarė: "Jau gyvent neverta!
Tie išnaudotojai — priešai
Šalin mane iš svieto varo
Ir suvis man neduoda gero:
Darbuojas prieš mane viešai!
Ką jie gyventi man neduoda,
Tai būtų niekas, — aš galiu
Tarp ašarų ir sopulių
Sau vienas valgyt duoną juodą,
Bet tie siurbikai, veidmainiai
Užkenkti nor' visuomenei:
Visur tinklus, žabangus stato,
Ir kvailas, kas to neprimato!
Jie švelnus, meilūs tik išpradžių,
Pakoliai nepagriebs sau vadžių.
Bet kada jus pasižabos,
Jus ves, kaip gyvulį pamautą,
Jus' grašį kruviną atims,
O kaip į prapultį nuklimps,
Drauge prapuldyt visą tautą!"
Taip kaukė musų pavyduolis,
Į karštį, drebulį įpuolęs.
Bet kas? su didžia nuostaba
Pamatė, kad tuščia stuba.
Visi išėjo, — seniai neklausė,
Pabėgo net draugai geriausi,
Vos pasiliko tik tai vienas.
Karštuolis pagriebė vandens,
Nes alpti buvo jau pradėjęs, —
Ir tarė: tu tik geradėjas!
"O, suvis ne, — tas jam atkirto:—
Tavo kalba ant tavęs virto!
Tik persergėt tave likau
Ir tau varde visų sakau:
Seniai tu mums jau nusibodai,
Tau lengva žmones išvaikyt:
Norėdams kitą sunaikyt,
Pats savo nedorybę radai!

J. K.

LIETUVIAI.

Tik duokit popieros man sklypą,
Tuoju' lietuvių nupiešiu typą.

Tai stambūs vyrai — milžinai,
Ar jie nupukę, pasiputę,
Ar švelnus, meilūs nusiskutę,
Ar apsidarę purvinai,
Ar iš puikybės kraipo galvą,
Ar svetimą nešioja spalvą,
Ir doko kalbą amžinai.
Ar jie praščiokai, ar mokyti,
Užtenka juos tik pamatyti,
Tuojaus savuosius pažinai.
Jie kalboje yr' sąmojingi,
Ir greitai moka atsikirst,
Bet kada smarkiai ima širst,
Tai ir pasitąsyt netingi.
Į mokslą, pramonę jie gabūs,
Nevengia svetimos kalbos,
Bet kaip pripuola prie brogos,
Nežino kada jiems gana bus.
Kaip gausų pokylį sau kelia,
Vaišingi tąsyk be ribų.
Ten viskas yr' skanu, riebu,
Bet jei kas jiems pareis į kelią,
Bematant tuoj' į žandą skelia.
Geros širdis yra begalo,
Jausmus išlieja dainose,
O jei dar tamsūs yra jie,
Užtai nieks kaltint neprivalo.
Atjaučia reikalus tautos,
Pradėję šviesties nenustos,
O kaip rimtai sugriebs mokyties,
Kitas tautas palengva vyties,
Tadą net taip toli nuveis,
Kad norės būti lietuviais!
Ir kam daugiau juos girt, ar bart?
Užtenka žodis vienas tart:
Puiki tauta! tik vieno gaila,
Kad permažai pažįsta dailą.

J. K.

TREČIOJI ADVENTO NEDĖLIA.

EVANGELIJĄ. — Jon. I, 19—28. — Anuomet nu-siuntė žydai iš Jeruzolimos kunigus ir levitus pas Joną, idant paklaustų jo: Tu kas esi? Ir išpažino, o neužsigynė: Jog aš neesu Kristus. Ir klausė jo: Kas tada? Elisas esi tu? Ir tarė: Neesu. Pranašas esi tu? ir atsakė: Ne. Sakė tada jam: Kas-gi esi, idant atsakymą duotumėm tiems, kurie mus siuntė. Ką sakai pats apie save? Tarė: Aš balsas šaukiančio girioje: Taisykite kelią Viešpaties, kaip pasakė pranašas Izaias. O kurie buvo siųsti, buvo iš pa-rizėjų. Ir klausė jo ir tarė jam: Kodėl tada krikštiji, jei tu neesi Kristus, nei Elisas nei pranašas? Atsakė jiems Jo-nas, tardamas: Aš krikštiju vandenim, bet jūsų viduryje

atsistojo, kurio jūs nepažįstate. Tas yra, kursai stojosi, kurio aš neesu vertas, idant išriščiau jo autuvo apyvarą. Tai stojosi Betanijoje už Jordono, kur Jonas krikštijo.

LEKCIJA. — Pilip. IV, 4 — 7. — Linksminkintės vi-sados Viešpatyje, ir vėl sakau, linksminkites. Jūsų tyku-mas tegul buna žinomas visiems žmonėms: Viešpats arti yra. Nieko nesirupinkite, bet visokioje maldoje ir pra-šyme su dėkavojimu, tegul jūsų maldos buva žinomos pas Dievą. O Dievo romybė, kuri pareina visokią išmintį, te-gul saugoje jūsų širdis ir jūsų mintis Kristuje Jezuje.

SAUSADIENIAI.

Po trečiai Advento Nedėliai, seredoje, penktą dieną ir subatoje pripuola čvertiniai pasnikai. Tokie pasnikai išpuola keturis syk į metus; jais prasideda kiekviena me-tų dalis ir dėlto Lietuviai vadina juos čvertinėmis: pir-mi išpuola po trečiai Advento nedėliai, antri po pirmaj nedėliai Gavėnios, tretį po pirmaj nedėliai po Sekminių ir ketvirt po Paaukštinimui Šv. Kryžiaus (14 d. Rugsėjo mėnėsio).

Sausadienių istorija yra kitokia: Popiežius šv. Leo-nas Didysis, gyvenęs viduje penkto amžiaus, lindijs, jog tie pasnikai tur pradžia laikuose Apaštaly, kurie Šv. Dvasios įkvepti, pašventė kiekvieną metų dalį Die-vui, kelioms dienomis atgalios arba padėkos už dovanas ir malones kiekviename metų laike apturėtas. Pradžioje, Ryme, pasnikai nebuvo paskirti ir kunigai juos baž-nyčiose pagarsindavo. Tečiaus jau šv. Leono laikuose šie pasnikai nebuvo palikti keno nors dievotumui, bet bu-vo visų tikinčiųjų priederme. Iš Rymo kvartalinių dienų pasnikai prasiplatino ir po kitas vakarinės Europos ša-lis; teip, į Angliją juos įvedė šv. Augustinas, Grigaliaus Didžiojo mokinys, į Vokietiją šv. Bonifacas. Vienuoliktame amžyje Popiežius Grigalius VII įsakė sausadienius užlaikyti visoje katalikų Bažnyčioje. Rytiečių Bažnyčia šių pasnikų nežino.

Pavasario sausadienių laiku Bažnyčia nor, kad ti-kintieji melstų pas Dievą užderėjimo žemės vaisių; vasa-ros laiku — kad apsaugotų Dievas augančius javus ir vaisius nuo nelaimės ir duotų orą gerą jų tarpimui ir iš-nokimui; rudenyje, kada javai ir vaisiai jau sunoksta ir žiemą, kada jie į kėtis yra surinkti reik, kad tikintieji, pasnikais ir malda neštų Dievui padėkos aukas, mel-zdami Jo, idant duotų jiems pagalbą, sunaudoti apturė-

tus vaisius Dievo garbei ir, pagal išgalėjimą, artimo pa-šalpai.

Šv. Gelazius Popiežius, gyvenęs penktojo amžiaus pabaigoje, surėdė idant sausadienių subatose, būtų sutei-kiamas Kunygystės Sakramentas, kas iki tam laikui buvo, paprastai, atliekama tik per Velykas. Jau Apaštalai Ku-nygystės Sakramentą suteikdavo su didele iškilme, prie daug pasnikų ir maldų. Bažnyčia trokšta idant ir tiki-n-tieji tose dienose pasnikaudami ir kitus gerus darbus da-rydami melstų pas Dievą gerų Jo avininke ganytojų ir ge-rų kunigų. Kunigo pašaukimas yra augštas ir jei jis netur viršprigimtos nuo Dievo pagalbos, tai jam sunku ištesė-ti. Kunigui, tiesa, yra Dievo duota neapsakomai didelė valdžia: jis Krikšto Sakramente apiplauja dušią nuo pradziogrieko ir aprenkia ją nekaltybės rūbu; Atgailos Sakramente atleidžia nusidėjėlini didžiausias kaltes; Švenčiausiojoje Ankoje keliais žodžiais permaitina duoną ir vyną į Kristaus Kuną ir Kraują; tokiai kunigo val-džiai stebiai ir aukščiausias Arkaniucias: Bet kas apa-kys kokią naštą tur kunigai uždėtą ant savo pečių? Jie tur atsakyti už dušias savo žmonių, už ligonius, už pa-klydusius, už nekatalikus ir net už stabmeldžius. Tik krikščionis, kuris supranta ko Kristus reikalauja nuo sa-vo tarnų ir ką kunigas tą luomą apsirinkdamas atsižada, gal teip-pat suprasti kunigo atsakomybę ir jo garbę. Pa-minėtini yra žodžiai vieno Šventojo: "jei aš, kalbėjo jis, sutikčiau kunigą ir aniuolą, tai pirmiau pasveikčiau kunigą." Reik tečiau atsiminti, kad kunigai yra teip-pat žmonės, silpni, išstatyti ant pagundų, rūpesčių ir sielvar-tų suspausti. Tikinčiųjų priederme yra guodoti kunigus, jų rūpesčiuose apie parapijos reikalus šelpti ir melsties, idant jie būtų ištikro, kaip vienas iš didžiausių Bažny-čios Daktarų išsitarė: "antrais Kristais." Idant teip, ku-nigai ir tikintieji eitų su Kristumi sykiu ant žemės ir su Juomi sykiu būtų danguje.

S.

IŠ LIETUVOS.

MUSŲ ATSTOVAI DUMOJE.

Sunkus yra lietuvių atstovų darbas Valstijos Dumoje. Jų yra permažai, kad galėtų pasigauti įtekmes ant kokios nors atstovų kuopos, dėlto musiškiai turi glausties Dumoje prie kokios nors kuopos. Vienok, kaip dabar pasirodo, toli nevisos kuopos gali mūsų atstovams būti naudingos. Antroje Dumoje visi kauniškiai atstovai buvo prisirėję prie social-demokratų ir apsiskelbė ginsią tikrai reikalus žemesnių darbininkų ir mažųjų žemių, o "Lietuvos Ukinkas" (No. 9, 1907 metų) išaiškino, kad tokie atstovai tai ne visų lietuvių, bet social-demokratų partijos atstovai. Ir tasai spėjimas neužilgo pilnai pasitvirtino: social-demokratų laikraštis "Skardas" atvirai pasakė, kad jiems žydas social-demokratas artimesnis už lietuvių nesocialistą, ir antrosios Dumos atstovai nepasipriešino tokiam savo laikraščio pasakymui. Todėl galima sakyti, kad antrosios Dumos atstovai buvo ne visos Lietuvos visuomenės, bet skaitė tikrai save social-demokratų atstovais.

Ir trečiosios Dumos atstovas Kuzma nieko negalėjo veikti lietuvių naudai, kol buvo po social-demokratų priežiūra: ar ką Dumoje pasakyti, ar į laikraščius ką pranešti negalima buvę be socialistų komiteto cenzūros, o kad social-demokratams visiems beveik trečiosios Dumos užmanymams priešingi, dėlto Kuzma, jei nebūtų social-demokratų kuopos pametęs, nebūtų galėjęs nei išsižioti apie žemes reikalus Lietuvoje, nori trečiosios Dumos daugelis įstatų apie žemes klausimą Lietuvai naudingi. Dabar Kuzma iš po social-demokratų globos pasilicavęs, galėjo nemažai teisingų patėmimų apreiškinti Dumai apie žemes reikalus Lietuvoje, kaip antai apie Valstiečių Banko veikimą Lietuvoje, apie reikalingumą mūsų krašte lietuvių matininkų, apie žemes tvarkomųjų komisijų sąstatą, apie praplatinimą ypatiško žemes valdymo Lietuvoje.

Reikia pripažinti, kad šioje Dumoje iš musiškių atstovų vienas Kuzma pasirodė geriausiai suprantas žemes reikalus. To negalima pasakyti apie kitus mūsų atstovus, prisirašiusius prie darbiečių kuopos (Bulotą, Keinį, Poželą). Darbo kuopa tekalba apie bendrą žemes valdymą, sako vis, buk valstiečiui tegalima tiek žemes valdyti, kiek patsai su savo šeimyna galys išdirbti, nori, kad žemė būtų visų savastis. Visi tokie užmanymai arba visai netinka lietuvių gyvenimui, arba yra neįvykdinami. Tečiaus darbiečiai lietuviai, nors, kaip patys sako, esą išsiderėję kalbėti ir balsuoti klausimuose, paliečiančiuose Lietuvą, visai savystoviai, bet to nepadarė, balsuodami, kad valstiečių žemė būtų skaitoma prigulinti visai šeimynai, o ne ypatiskai tam, kurs ją valdo. Kaip teisingai patėmijo p. Leonas "Lietuvos Žinių" 43 No., toksai šeiminiškas valdymas lietuviams visai nesuprantamas ir ligšiol buvo neišsėmiamu šaltiniu įvairioms byloms giminių tarpe. Apie tatau mūsų atstovai, kaip val-

stiečiai, patys turėjo žinoti be jokių pamokinių iš šalies.

O dėlto ir su darbiečiais susidėję lietuviai atstovai galėtų ginti savo tautos ir krašto reikalus. Ypatingai p. Bulotai, kaip darbo kuopos vadui, pasitaiko tankiai kalbėti Dumoje, o per tatau neretai atsitinka proga užtarti žodelį ir už lietuvių reikalus. Reikia vienok pripažinti, kad p. Bulotos kalbos Dumoje nedaro rimto įspūdžio, mažai kas jo kalbant teklauso. Iš tų kalbų juokiasi netik dešinieji, bet ir rimtesnieji vidurio atstovai, o neseniai už savo kalbą apie žemes komisijas p. Bulota užsipelnė nepavydėtiną pagirimą. Vilniškis atstovas lenkas Vankovičius viešai Dumoje pavadino jį "linksmu valstiečiu iš prisiekusiųjų advokatų." Ir tikrai tokia Bulotos kalba tikty kokiam nors mitingėliui, valsčiaus sueigai, bet ne Valstijos Dumai. Vietoje juokinti svieta p. Bulotai reikėtų tankiaus omenyje turėti mūsų 200 tukstančių bežemių, kurie negauna nei pasiskolinti pinigų žemei nupirkti, nei už savuosius pinigus jos neranda. O kur teismo, mokyklų, vietinės savyvaldos ir visos šalies tautiški ir tikėjiminiai reikalai. Apie juos priderėtų rimtai rusų visuomenei, ir tatau turėtų geriausiai atlikti vienintėlis mūsų advokatas Dumoje p. Bulota. Mūsų atstovai turėtų labiausiai klausyties ne atskirų partijų, bet visos savo tautos ir krašto balso. Tuokart tarp atstovų ir visuomenės būtų didesnė vienybė, atstovams mažiau beprisiėtų negeistinių klaidų daryti.

D. Dumbrė.

"Vienybė".

Lietuvių draugijca. Buvo jau "Vienybėje" neseniai rašyta, kad viešasis lietuvių knygynas-skaitykla perkelta į naują butą naujai įtaisytuose kan. Maculevičiaus namuose šaly konsistorijos. 16 lapkričio 6 valandose vakare (po mišparų) bus to buto pašventinimas. Knygynas atviras kasdien vakare nuo pusiau šeštos lig pusiau devintos, o šventomis dienomis ir dieną nuo 1 lig 3 val.

"Vienybė".

Kauno ukės draugija sutarė kreipties į ukės ministrą prašydamą, kad ateinančiais metais būtų paskirta daugiau dovanų smulkioms ukės parodoms, bent kokie 2000 rublių.

"Vienybė".

Joniškis (Šiaulių p.). Per linarautį čia buvo užėję darbininkai iš Šiaulių, daugiausiai moteriškos su savo vaikais, šuniukais ir visa savo manta. Už linų rovimą ėmė po 1 r. 80 k. už sieko sėjimą. Tikrai darbas nekoks, nors prie valgio labai lepnios. Paskiaus nukeliavo į Kuršą. Per linarautį uždirba po 30 rub. kiekviena. Dabar iš miestų vis daugiau darbininkų eina į sodžius ant darbo. Ir išties, kai-kuriose vietose daugiau gali uždirbti dabar prie laukų darbų, negu mieste su piuklu bevaikščiodami, arba miesto samėžynes bevalydam. Dabar sodžiaus bernai ima pas mums 75—90 rub., mergoms, kurios moka visus darbus (verpti, austi), mokama lig kad 50 rub., paprastai gi 35—40 rub. Tikrai kad šeimyna savo uždarbui nemoka taupyti. Berniokai tankiausiai prageria, o ligai ar kokiam reikalui atėjus neturi. Mergaitės esti iš-

mintingesnės, atliekamą skatiką deda į taupomasias kassas. Kita turi net po šimta suviršum susidėjus. Yra ir vaikynų pasiturinčių, bet mažiau. Kad susiženijs abudu, turintis po šimtą, antrą, eina kur nors ant pusės, pasiklausia ima nuolat žemę, o ant galo nusiperka savo. Taip galėtų ir visi daryti, kad mokėtų branginti savo uždarbį.

"Vienybė".

Žemalės (Telsių pav.). Dvi moteri, viena Žemalės parapijos, antra Pikelių, nenorėdamos darbo dirbti, prasiimanė žmonės gydyti nuo rožių, kuriomis taip tankiai serga mūsų sodiečiai. Bet apie pagydymą nėra nei kalbos. Žemalietė nuo rožės duoda geltonąjį vazeliną, o pikelieta katino kraują, sumaišytą su vynu, aiškindama, jog juodo katino kraujas esą pirmieji vaistai nuo išsigandimo; ogi ir rožė kilanti nuo išsigandymo. Jau metas sodiečiams susiprasti ir nesiduoti apgaudinėti tokioms gydytojoms.

P. Gedvila.

"Vienybė".

Gaščiunai (Šiaulių pav.). 1908 metais mūsų kunigas, surinkęs pinigų, pamirio didelius kapus su trimis gražiais įėjimais. Apylinkėje žmonės gražiai gyvena, girtuoklių nedaug tėra. Tikslai prie Ivoškių koplyčios neseniai buvo šitoks atsitikimas. Suvažiavo daug žmonių, atvažiavo keli aludinininkai su bačkomis ratuose, įkaušę žmonės gėrė per Mišias ir pamokslą. Bet tuojau išleidė vieną bačką vienai moteriškai, o kita atsiprašė. Vanagų sodžius 1905 metais išsidalino į viensėdijas, dabar jau kiti ir triobos išsikėlė, džiaugiasi, kad geriau gyventi. Tik tai negerai, kad vanagiečiai įsipykę labai tautosi po teismus, tai dėl kelių, tai dėl kluonų. Mūsų sodžiuje pasimirė trys žmonės, sako, kad viena liga.

"Vienybė."

Katalikiškos žinios.

Anglijoje Benediktinų klostoriuje "Downside Abbey" laivinas priimti katalikiškąjį tikėjimą Henry R. Sargent, Protestonų Episkopatų pastorius. Jisai paeina iš Boston, Mass. Baigęs aukštesnįjį mokslą Harvard'e. Įėjo į Episkopatų Teologikąją Seminariją New York'e. Išvestas pagal Episkopatų ritą į kunigus 1886 metais, buvo vikaru prie episkopatų bažnyčios Baltimore, Md., o paskui 1894 metais tapo profesoriumi Episkopatų "Šv. Križiaus" kongregacijoje, į kurią ir pats kiek vėliau įstojo. Čia jisai buvo laikomas, kaip vienas iš iškalingiausių ir mokyčiausių narių. Jo gyvenimo užduotimi buvo ieškoti tiesos, kurią rado katalikiškosios Bažnyčios moksle ir todėl, nesiziūrint į įvairias kliūtis, pasiryžo tapti jos nariu.

Philadelphijos, Pa., arkidiecezijoje tapo įkurtas visų katalikiškųjų gradaringųjų įstaigų Centralinis Biuras. Juo valdys direktorių komitetas, susidedas iš pasaulinių žmonių, renkamų J. M. Arkivyskupo. Ikiol da komitetas nėra išrinktas, išskyrus pirmininką, kuriuo yra paskirtas

kunigas pralotas N. F. Fisher. Gailestingųjų įstaigų šitoje diecezijoje yra jau gana daug. Tai-gi reikėjo, kad būtų Centralinis biuras, kuris tvarkintų ir vestų tasias įstigas, ypač kada nuo 1907 metų, parėjus bedarbiai, labai daug atsirado norinčių patekti po tųjų įstaigų globa.

Be to da bus įkurtas prieglaudos Namas, kur tuo tarpu ras pastogę kiekvienas reikalaujantis viešojo sušelpimo, koleik neatsiras jam vietos tam tikroje įstaigoje.

Sulyg mažų vaikų — našlaičių, tai jie buvo priimami ikiol štai į šitąsias prieglaudas. Kūdikių iki keturių metų buvo priimami į St. Vincent's Maternity Home, 7th & Woodland Ave.; mergaitės virš 4 metų buvo globiamos St. Vincent's Home, 20th & Race Sts., o vaikai topat amžiaus — St. John's Orphan Asylum, West Philadelphia, Pa. Mergaitės-gi nuo septynių metų amžiaus buvo perkeliomos į St. Joseph's Home, 7th & Spruce Sts., arba į Catholic Home, 18th & Race Sts.

Tai-gi dabar ir šitos įstaigos pateko po Centralinio biuro valdžia. Sulyg mažų našlaičių šitas biuras rūpintis, kad kuodaugiausia jų patektų į privatiškuosius namus, nes J. M. Arcivyskupo namuose geriau būsią tam veikaliui, jei jis bus išauklėtas šeimynoje, kaip jo narys.

Dvidešimtpenketės sukaktuvės įšventimo popiežiaus Pijaus X. tapo apvaikšėtos iškilmingomis mišiomis šv. Apolinaro bažnyčioje, kurioje popiežius apturėjo vyskupo galybę iš kardinolo Parocchi'o rankų. Šeip jau iškilmė praėjo visai romiai, tik kaizeris Vilijus prisintė popežiui savąja ranka rašytąjį pasveikinimą.

Lenkų antvyskapis Weber lankėsi lapkričio pabaigoje Serantone ir aplinkinėse. Serantone pas kun. A. Zychovičių pasakė pamokslą keturiasdešimtės pabaigoje, paskui pašventino lenkų bažnyčią Old Forge, o lenkų parapijoje Dupont'e patvirtino tikėjime lenkų vaikus. Antvyskupo pamokslai buvo gražūs, prieinami ir patiko visiems klausytojams.

Antvyskapis Weber buvo pirmiau sufraganu Lvove (Galicijoje) ir pats savo noru įstojo į "zmartwychwstanę" vienuolyną. Gyvena privatiškai pas "zmartwychwstaneus" Berline (Kanadoje) ir lenkus atlanko tiktai užkviestas.

CHICAGO, ILL.

PADEJIMAS KAMPINIO AKMENIS ŠV. KAZIMIERO SESERŲ VIENUOLYNUI iš priežasties blogo oro, lietaus ir pusnio, paskirtoje dienoje, 5-tą dieną Gruodžio, negalėjo įvykti. Iškilmė tapo atidėta iki pašventinimui Vienuolyno vasaros laikui, o kampinis akmuo, Jo Mal. Arcivyskupiui deleguojant, tapo padėtas kunigo A. Staninkyno, 6-tą d. Gruodžio, antrą valandą popiet, privatiškai, asistuojant kunigams: Kraučunui, Skripkai, Serafinui, Ežerskiui ir čekų kun. Bobaliui.

K. A. S.

IS LIETUVISKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

ORCHARD LAKE, MICH.

Sioj vietoj pirma buvo anglų kariškoji akademija Michigano valstijos, o dabar yra lenkų seminarija, pirmiaus buvus Detroite, garsi nemažai ir lietuviams. Studentų ir klierikų turi daugiau, nekaip pirmojo arba senojoj vietoj, lietuvių irgi truputį daugiau. Padėjimas vietos ir mūrų užtektinai puikus. Galima būtų tikėtis geros ateities lenkų seminarijai, tačiau nuo kai kurių girdėt neužsiganėdinimai iš vidurinės tvarkos ir seminarijos vyresybės ypatoje kun. rektorius. Labiausia tuo užsiėmęs lenkų dienraštis "Dziennik Polski." Turbūt užtai, kad jis, tai yra, kun. rektorius Buhačkovskis išvedė lenkus iš taip vadinamos "kiausinyčios" arba "Aigipto nevalios," nes pirmiaus, esant seminarijai Detroite, nors maždaug tokia pat ir vyresnybė ir tvarka buvo, vienok tylėjo ir "Dziennik Polski" ir kiti. Dabar pasijutę liuosėsniais, nori išsyk tapti visai liuosais nuo visokių nesmagumų ir blogų aplinkybių, atjaučiamų Detroite. Kas žin, ar ne būtų geriau žengus pirmyn mažesniais šuoliais, nes kaip sako rusų patarlė: "palengviau žengsi — toliau būsi." Pradžią visur ir visame esti sunki.

Pastaromis dienomis apėjo šią seminariją visų gerbiamas profesorius Piątkovski. Sako, būk gavęs geresnę vietą. Mokino jis joje apie 18 metų; buvo karštas mylėtojas savo tautos ir tėvynės. Išguldinėdamas literatūrą, ir kitus dalykus jisai stengėsi įkvėpti jaunų lenkų širdyse tą pačią meilę; lietuvių, sako, nelenkinę, jų neskriaudę ir nepersekiojęs. Su lietuviomis apsidavęs rimtai ir mūsų tautos niekame neišjuokdavęs. Kaip jis kitus mylėjo ir neskriaudė, taip ir jį visi mylėjo ir gerbė, ypač tie, kurie jį pažino arčiau, jo širdį, mintis, ir jausmus.

Garbė tebūna tokiam lenkui, o kiti teeina jo keliais!

Kebų Raganius.

MONTREAL, CANADA.

Neregių prieglaudos atlankymas.

Nežiūrint į didelę laiko stoką, negaliu nepasinaudoti įspūdžiais su "Draugo" skaitytojais iš mano paskutiniojo atsilankymo. — Kas sunkiau, skaudžiau, ar būtų bepročiu, ar kurčiu, ar nebyliu, ar elgeta, ar sirgt neišgydoma liga, ar būtų aklu — sunku įspėti. Mano vienas draugas išsireiškė, kad akli tai nelaimingiausieji. Ar tai tiesa, to nežinau, tik tai žinau tiek, kad šito miesto uolūs katalikai, ilgai nesvajodami, visus juos stengėsi aprūpinti, ištiesdami tąją savo kilnią globą ir sulyg nelaimingųjų kitokių tikėjimų. Tam tai tikslui ir įsteigti tapo skaitlingi ir įvairūs vienuolynai įvairiems labdariškiems darbams. Apverktinas aklo padėjimas. Dangelį jisai smagumų netjaučia, jojo gyvenimas nuobodus. Kiek tai pasaulyje grožybės! kaip įvairiai gamta dabinasi įvairiomis metų dalimis! kiek tai grožės žmogaus tvariniuose! Tasviskas, kas lavina mūsų jausmus, kas margina gyvenimą ir jį palinksmia, — nuo tų nelaimingųjų paslėp-

ta. Gera dar, jei apjako išmokęs amato, mokslo, ar talentuotas, bet ir tai, be pagalbos iš šalies, — ne jam užsidirbti duona! Kas gi sakyti apie tuosius nelaiminguosius, kurie yra tokiais gimę ar kūdikystėje nustojo regėjimo? Ak, toksai tai sveikas dingęs, jei neužtikis gailėstingos širdies! O atsiranda asmenys, kurie netik priglaužia, pavalgydina, kas daugiau! tie asmens išsizada sau smagumų, o atsiduoda tiems nelaimingiesiems, kad jie netik būtų sotūs, bet ir linksmi, kad neatjautų savo apverktino likimo ir nesikrimstų....

Iš to, ką mačiau ir girdėjau neregų prieglaudoje, tai jų likimas žymiai palengvintas. Neregai, turi ten ir gerą globą ir pagūdą, ir pasismaginimus ir mokyklą. Mokina ten juos ir kitų dalykų, tik tai jų raidės — tai spuogai popierioje išspausti, nelyginant tarka. Skaitant neregys uždeda rankas ant knygų ir užčiuopdamas tuos spuogus, jų skaitlių ir vietą, žino kokia raidė, o iš raidžių sudeda žodžius. Neregai įpratusieji skaityti gruoblėtas knygas su palytėjimu, skaito su paprastu greitumu mūsų skaitančiųjų regėjimo pagelba. — Taip jau rašant spaudinėja spuogus su šipuliuku. — Aritmetikos strityje mačiau juos darant padauginimus. Tam yra prirengti tikri djetukai į kuriuos skaitliuojant įdedama reikalingi šviniiniai numeriai, taip jau taškas paženklini. Žemėlapiai, geografiniai palengvinti mokyties, taipogi savotiški. Vandenių paženklinimui popiera — įlenkta, kalnams — iškelta, miestų vietos kupščiukai išsikišę ir tt. Prieglauda turi savąją neregams spaustuovę, užlaiko neregams knygynėlį. Senyvi akliai pina kedės ir pintines iš nendrių ir karklelių. Ligonių nusmaginimui mokina muzikos, ant piano skambinti, dainų ir giesmių. Choras padainavo mums ilgoką dainelę mišriais balsais ir tiesiog sakant — artistikiškai. Anaipol neprasti buvo ir tolesnieji solo dainavimai. Gaidos užneša į jųjų vartojamas knygas. Kartas nuo karto būna rengiami literatiški ir muzikaliniai vakarėliai; sesers vienuolės, ypač vaikučiams, užstoja motinas. Vieno vaikučio užklausa, ar nenorėtų grįžti pas tėvus? Ne, — atsakė, — man čia geriau. — Ir vyresnieji neregai neišrodo per daug nusiminusių. Jie viską protu svarsto, svarsto ir mūsų gyvenimą, gilina, kiek gali, į Apveizdos kelius ir drąsiai savo nusprendimą išreiškia: "Ainsi ta volonté s'opéret!" J. J. J.—tis.

PHILADELPHIA, PA.

Skaitydamas jūsų garbų laikraštį, užtėmijau linksmų ir lindnų žinučių. Pas mus irgi taip, kaip ir kitur. Darbai visur pagerėjo, kad net smagu, ir kas tik nori, gauna darbą. Mūsų didžiausioje garvežių dirbtuvėje "Baldwin Locomotive Works" (Broad St. ir 15-oji gatvė) pernai šiuo laiku dirbo apie 700 vyrų, o dabar jau dirba 14,000 — ir dar vis priima naujus darbininkus. Cukrinės irgi sujudo: jose dirba jau apie 4,000 vyrų. Šiauraryčių miesto dalyje yra didelė laivų dirbtuvė Wm. Cramps & Sons; joje gali dirbti 19,000 darbininkų, bet pernai 1,500 tedirbo, dabar jau dirba 12,000 — ir dar prūminėja. Čia stato laivus, daugiausiai kariškuosius. Siuvėjų darbai taip pasigerino, kad dirba dieną ir naktį pilnai — tai žmogui ir

linksma. Bet atsizvelgus iš kitos pusės, ir liudnumas apima, matant, kaip mūsų broliai pasielgia kai-kadą vaikiškai. Ana, lietuvių būrelis nusisamdė andai salę ir pakėlė smarkų protestą prieš Ispanijos valdžią už Ferrer'o nužudymą. Juokai, nes ką Ispanijos valdžia paiso ant Philadelphia lietuvių sąjulos protestus!... Pas mus mat yra tokių galvočių, kuriems rupi kitataučių anarchistai, o savieji didžiavirai jiems ne galvoje: sumanyk kokią iškilnę veikėjo-lietuvių atminčiai, jie tik stengiasi sumanytą suardyti.

Atvyko čion p. Dilionis, kursai vaikščioja po žmones, pinigų renka ir tveria "geležinę" parapiją. Ir žmoneliai duoda! Tai mat tokie pas mus lietuviai.

Lietuvių Philadelphijoje bus apie 18,000 (bene kiek mažiau! Red.). Jaunų vaikų ir merginų yra apie 5,000. Jie visi galėtų lankytis į vakarines mokyklas arba savąją įsikurti. Bet kur tau! Į mokyklą vaikščioja gal kokia 20.

Rengiamės pasistatyti savąją salę. Bet eina sunkokai, nes nesutikimų nemažai. Štai 29 d. gruodžio kelsime balių žydų salėje, nors turime vieną savąją, lietuvišką: nebuvo galima niekaip perkalbėti, kad savoje salėje kelti balius yra gražiau ir parankiau.

Pas mus vis taip: padaryk balių arba teatrą, žmonės ateis, pažiūrės, o paskui bėga į žydo arba airio smulkę išsigerti ir dar juokiasi iš lietuvių. Broliai, su tokiais darbais nesusilauksime gero.

V. Kamaitis.

BAYONNE, N. J.

Lapkričio 5 d. persiskyrė su šiuo pasauliu a. a. Pranciškus Križanauskas, palikdamas savo žmoną dideliame varge ir nuliudime. Paliko 2 vaikučių, o į antrą dieną po mirimo jo žmona susilaukė kitų 2 kūdikėlių.

Nabašnikas buvo labai doras vyras ir karštas katalikas. Prieš miršiant tapo apžiūrėtas paskutiniaisiais katalikų Bažnyčios patarnavimais. Į bažnyčią tapo palydėtas dviejų draugijų (šv. Petro ir Povilo, ir šv. Kazimiero) su muzika. Mišias atlaikė ir labai, labai graudų pamokslą pasakė vietinis klebonas, kun. M. Šedvydis.

Nabašnikas buvo lietuviškos bažnyčios globėju (trustee) ir ne kentė bažnyčios priešininkų, ypač cicilikų. Cicilikai bijojo jo istolo ir nedrįsdavo nieko tauzyti apie tikėjimą, kuomet nabašnikas pasirodydavo susirinkime.

Lai buna jam šalta žemelė lengva. Mirė jisai 35 m. amžyje.

Buvęs laidotuvėse.

WILKES-BARRE, PA.

Lapkr. 18 d. sudegė Stantonio brėkerys. Vėjas atnešė degančius lentgalius net iki lietuvių bažnytėlei, taip, kad jos stogas buvo užsidegęs net dviejose vietose. Bet ugniagesiai, bevažiudami gesinti brėkerio, sustojo ties bažnyčia ir užgesino ugnį. Kad ne ugniagesiai, tai bažnyčia būtų sudegusi, nes vandens pas mus labai mažai. Ugniagesiai apsiėjo be vandens: degančius skindelius nuka-

pojo su kirviais ir ugnį rankomis užspaudė.

Sudegus brėkeriui, daug lietuvių nustojo darbo. Kaip girdėti, daugelis vyrų iki kol nusikraustė į Hanover, Pa., kur šiuo tarpu darbai eina pusetinai.

V.

KINGSTON, PA.

Lapkričio 28—30 d. atsiliko 40 valandų atlydai. Vietiniam klebonui, kun. V. Kudirkai, pagalbon atvyko dar sekantys kunigai: J. Delinikaitis iš Hazleton, Pa., J. Inčiura iš Wanamie, Pa., A. Saulinskas iš Plymouth, Pa., V. Vizgirda iš Wilkes-Barre, Pa., A. Kaupas iš Pittston, Pa., J. Kuras iš Seranton, Pa., M. Pankauskas iš Forest City, Pa., V. Dargis iš New Philadelphia, Pa., J. Dumčius iš Minersville, Pa., A. Kaminskas iš Shenandoah, Pa., Pr. Jakštys iš Mt. Carmel, Pa. Pamaldose dalyvavo taip pat vietiniai kunigai: A. Lipinskis (lenkas) ir J. Jedlička (slavokas).

Apie 1500 žmonių atliko išpažintį.

V.

CHERRY, ILL.

Čia penkeri metai atgal tapo pastatytas šaftas. Po žeme kasė minkštas anglis augštose gislose, skaldant ją paraku. Žmonės dirbo dviejais šiftais — vadinasi, dieną ir naktį — dirbo metus ir kitus, dirbo linksmai, tikėdamiesi gausaus užmokesčio. Bet tarp linksmybių ateina ir nelaimė. Štai 13 d. lapkričio pirmą valandą popiet vienas darbininkas neatsargiai uždegė sieną, sukrautą po žeme mulams. Nuo šieno ugnis greitai išsiplatino ir pateko į ertšafčio (airshaft) skyles. Iš ten jau išsikėlė laukan. Vėdyklos vamzdžiai iš karščio sprogo. Matydami tatau darbininkai, bėgo prie šafto, kad išsikeltų į viršų, bet rado vinda (elevator) ir šaftą liepsnose. Gaisro pradžioje suspėta iškelti laukan dynamitą, paraką ir kelioliką žmonių, bet kuomet vinda nusileido trečiu kartą po žeme su keleta darbininkų, ką buvo pasišventę gelbėti savo draugus, — pats sudegė: išsikėlė augšty su negyvais didžiaviriais. Tuomet apie gelbėjimą pasilikusiųjų po žeme darbininkų negalėjo būti nei šnekos. Uždengė šafto skylę ir užpylė žemėmis, kad ugnis užgestų. Visi manė, kad visi 350 (kiti manė, 400) darbininkų turėjo užtrokšti už 10 minutų.

Ant rytojaus (nedėdienyje) atvyko į Cherry geležinkelio "St. Paul, Chicago, Milwaukee" prezidentas, A. J. Earling, valstijos kasyklų priežiūros pirmininkas Richard Newsam ir kiti. Pradėta daryti visokias tarybas apie geriausią būdą išgelbėti nelaimingus. Nesurado nieko. Pamedėlyje atvyko 120 kareivių (milicijos) ir Raudonojo Kryžiaus ligonių prižiūrėtojos (nurses) su valgiais ir gydyklomis. Atvažiavo ir specialistai leisties po žeme, bet kad tapo atidaryta skylė, tuojau dumai pradėjo veržties laukan ir pasirodė ugnis. Serėdoje mėgino gelbėti nelaiminguosius ir buvo nusileidę giliau, bet dėl didžio karščio turėjo grįžti į viršų. Četverge vėl specialistai, apsirengę ypatingomis drapanomis, nusileido žemyn apie vakarą ir rado jau mažai ugnies, kurią tuojau užgesino ir išėmė vieną sudegusį žmogų. Pėtnyčioje išėmė dau-

giau, o subatoje dar daugiau. Subatoje jie užtiko 21 gyvą žmogų, kurių vienas numirė tuoju, antras mirė besikeliant į viršų, — gyvais pasiliko 19. Gyvais pasiliko du lietuviai: Jurgis Subačius ir Juozas Subačius.

Be oro, valgio, gėrimo — tečiau po 7 dienų pulkelis žmonių išliko gyvais!

Įsileidusieji gelbėti sudegusius iškėlė augštin Juozą Rebizą, amžiaus 21 metų, vienetypį, kurį palaidojo tėvai ir draugijos: Šv. Vincento ir šv. Jono Krikštytojo su didžiausia iškilme; taip pat Joną Šebrinską, amžio 28 metų, vedusį, paeinantį iš Pajevonio parap., Suvalkų gub. Abu du tapo palaidoti ant Spring Valley airių kapinių.

Į savaitę ir vėliau tapo išimti iš po žemės negyvais sekantys lietuviai:

1, Prusaitis Petras, 39 m., vedęs, iš Gudelių parapijos, Suvalkų gub.

2, Prusaitis Pijus, Petro brolis, 36 m., vedęs.

3, Subačius Kazimieras, 30 m., vedęs, iš Kalvių, Vilniaus gub.

4, Vilkas (Vilkaitis) Antanas, vedęs, iš Seinų parapijos, Suvalkų gub.; moteris Europoje.

5, Pangonis Juozas, 35 metų, vedęs, iš Kauno gub.

6, Miseliunas Pranas, 30 metų, vienetypis, iš Vilniaus gub.

7, Bružas Jonas, 27 metų, vienetypis, iš Eržvilko, Kauno gub.

8, Bitautas Jonas, 35 metų, vedęs, iš Kauno gub.

9, Lydeka Izidorius, 40 metų, vedęs, iš Sintautų parapijos, Suvalkų gub.

Visi šitie vyrai yra palaidoti Spring Valley, ant airių kapinių.

Dar neišimti iš po žemės sekantys lietuviai:

1, Lydekos Izidoriaus sunus, 13 metų, ir

2, Posunis Krančeliunas, 19 metų.

3, Liunas Matas, vedęs, iš Kauno gub.

4, Bredinskas Petras, vedęs, iš Vabalniko parapijos, Kauno gub. (jo brolis tapo užmuštas kasykloje 1 d. vasario).

5, Rimkus Antanas, vienetypis, iš Šilelio par., Kauno gub.

6, Tamašauskas Kazimieras, vienetypis, iš Krosnos, Suvalkų gub.

7, Jonuška Petras, vienetypis, Kauno gub.

8, Sereika Juozas, vienetypis, iš Vabalniko, Kauno gub.

9, Klikunas Domininkas, iš Kauno gub.

10, Atkočiūnas Povilas, vedęs, iš Vabalniko, Kauno gub.

Liko viso 12 lietuvių našlių ir pulkelis našlaičių. Jau geros širdies žmonės prisijungia sukas nelaimingoms šeimynoms. Jeigu kas norėtų sušelpiti lietuvių, tegul siunčia aukas į rankas kun. F. Valaičio, Spring Valley, Ill., o isai išdalys aukas reikalingiems teisingai. Kompanija kiekvienam numireliui duoda iš savės uždyką grabą ir aprėdalą. Numireliams, kurie yra taip sudegę, kad niekas negali jų pažinti, kompanija laidoja į tam tikrai paskirtas kapines, netoli nuo šafto.

Valstijos vyresnybė, pasirodžius 25 d. spalnio

ugniai kasyklose, vėl uždare šaftą ir užliejo su cementu skyles ir visus žmones (apie 200) paliko, — žinoma, negyvus — po žeme. Tenai jau ir dulkėmis pavirs — sako žmonės. O kiti dar priduria, kad šito šafto daugiau neatidarys.

Bukšniuks.

NEW YORK, N. Y.

Čia randasi pusėtinas burelis lietuvių (ar neapsiimtų kas juos surašyti ir susekti tikrą jų skaitli? Red) ir jau daugelis turi geresnius darbus. Jau apie ketveri metai, kaip turime lietuvių parapiją po vardų šv. Juozapo, bet iki šiol da savo bažnyčios neturėjome. Žemė be galo brangi; pertat susivėlinome su bažnyčios statymu, bet vietinio klebono, kun. J. Šeštoko, rūpesčiu tapo nupirkti dveji namai ant West Broome St. Netrukus pradėsime statyti savąją bažnyčią. Vieta graži ir bus labai prieinama lietuviams.

X.

AMSTERDAM, N. Y.

23, 24 ir 25 pereito mėnesio atsiliko 40 valandų atlaidai. Bažnyčia per visas dienas buvo kaip prigrusta. Utarniko vakarą sakė pamokslą kun. Juozapas Žebrys, iš New Britain, Conn., seredos vakarą kun. J. Šeštokas iš New Yorko ir četvergo vakarą kun. Pėža.

Darbai eina gerai, o ir bizniai visiems neperblogiausiai.

Ten buvęs.

PITTSBURG, PA.

Lapkričio 28, 29 ir 30 dienose šv. Kazimiero lietuviškoje bažnyčioje atsibuvo 40 val. atlaidai. Akį masinąs didžiojo aukuro papuošimas, ausį žavėją sutaukinto vaikų choro balsai, tukstantinė minia maldingai klupojanti prieš išstatytą švenčiausiąjį Sakramentą, darė išganingą įspūdį, širdį kėlė augštin. Taip ir norėjosi tapti geresniu, doresniu, taip ir norėjosi pasilinuosuoti nuo įvairių nusidėjimų retežio. To noro, matyt, skatinami žmonėliai skaitlingai stovėjo šalėp klausyklių. Aštuoni lietuviški kunigai, atvykę dvasiškon pagalbon vietiniam klebonui kun. J. Sutkaičiui, turėjo sočiai darbo par visas tris dienas. Atsilankęs tuose atlaiduose kiekvienas galėjo įsitikinti, kad lietuvių širdyse tebeliepsnoja meilė ir pririšimas prie Bažnyčios, kad lietuviai tebėra geras katalikais ir svetimoj Amerikoj.

Gineitis.

J U O K A I.

Jisai: — Tai tamstos vyras ištiesų nustojo rūkęs?

Tam reikia turėti labai stiprią valią.

Jinai: — Na, suprask tamsta: aš turiu stiprią valią.

— Ar esi giminė Baltraus Ragelio? — klausė kartą Jono Ragelio.

— Labai tolimas — atsakė Jonas. — Aš buvau pirmutiniu mano motinos sunum, Baltrus septynioliktu.

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRASTIS
PASVĖSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS

Eina kas savaitę iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centų. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"DRAUGAS",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Raštus ir korespondencijas reikia siųsti pas:

REV. A. KAUPAS,
64 Church Street, Pittston, Pa.

Su visais reikalais reikia kreipties šitokiu antrašu:

"DRAUGAS"
JOHN S. LOPATTO, Manager,
314 East Market Street, Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

P A S A R G A.

Nuo 1 d. gruodžio "Draugas" perėjo į žinomo advokato, Jono S. Lopatto, priežiūrą. "Draugo" redakcija ir pakreipa pasilieka ta pati.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Bedieviai mėgsta labai tankiai pasigirti, kad jie žina viską apie tikėjimą ir bažnyčią, — ir visados parodo, kad jie nežino nieko. Štai "Kova" (Nr. 48), besibarama ant "Draugo" už tat, kad šis parašė teisybę apie Ferrer'ą ir Amerikos lietuvių socialistus, nei iš šio nei iš to priveda ilgą litaniją neva istoriškų atsitikimų, iš kurių buk pasirodą, jog katalikų bažnyčia nėra Dievo įsteigta, bet žmonių sudaryta ir sutvarkyta. Pirmas pramanytas "faktas" — tai apipiaustymo panaikinimas 68 m. Kaip tai drąsiai! Užmiršta ar nežinoma, kad dar 56 m. šv. Paulius rašė galiatams, kad apipiaustymas naujame įstatyme nereikalingas. Tas pat ir su ekskomunika: įvesta jinai — kaip rašo "Kova" — 157 m., kuomet žinomu faktu yra, jog jinai buvo vienatine pasekminga pabau-

da nuo pat krikščionybės užgimimo. "Kovos" polemistas parodo savo "litanijoje," jog nieko nežino ir nesupranta apie bažnyčios istoriją, jos dogmatų, apeigas, ce-libatą, šventųjų garbinimą, inkviziciją ir šimtą kitų šaip-jau katalikui žinomų ir aiškiai suprantamų dalykų. Tok-sai sakiny, kaip: "1854 metais... pripažinta, kad ir Marijos motina Ona nekaltai pradėjo," reiškia ta-pat, ką: "ištiesų nežinau, ką rašau," o rašymas Dievo vardo su mažąja "d" yra toks nemandagumas, už kurį d-ras Šliu-pas, jei būtų kataliku, turėtų teisę pavadinti "Kovos" rašytoją "mužyku" ir "smerdu."

Nėra ką: jeigu bedieviai apie tikėjimą žinotų tiek, kiek nežino, tada tokiems straipsniams, apie kokį čia ra-šome, nei pirmieviškiausiam laikraštyje nebūtų vietos.

Lietuviški laikraščiai duoda žinią paskui "Goniec Wilenski," jog Seinų vyskupu busias paskirtas Antanas Karosas, žemaičių vyskupu Kasparas Cirtautas, o pavys-kupiu — Jonas Maciulevičius, dabartinis Kauno dvasiš-kosios seminarijos rektorius.

Džiaugsminga tai žinia. Suvalkiečiai turės vyskupu lietuvi, o kauniškiai vertą buvusiam kitados žemaičių pavyskupiui (Baranauskui) įpėdinį. Juk Maironis (Ma-ciulavičius) yra didžiausias iki šiol mūsų poetas-lyrikas!

JAUNUOMENES BALSAS.

PRIE APŠVIETOS REIKALŲ.

Rodos, visi sutiks su tuo, kad lietuvių amerikiečių jaunuomenė stovi ant žemo laipsnio apšvietos. Daugumas jos visai be mokslo, o kiti nors ir mokinasi arba jau išėję kokias norint mokyklas, bet daugiausia svetimtautiškas, kur nei apie lietuvių kalbą, nei apie kitus mūsų jaunuomenės reikalus nei svajote nėra svajojama. Baigusieji tokias mokyklas išeina prisisiurbę svetimtautių dvasios, tamsiais savo tautiškuose dalykuose, neretai užmiršę net savo tėvų kalbą. Svetimtautių mokyklos ne mūsų jaunuomenei, bet jeigu savų neturime, ir jų įsteigimui spėkų nėra, tai ir jose gali laivinties, bet po ypatinga globa sa-vos visuomenės, nes kitaip būtų lizdu jos ištautėjimo ar-ba ištautinimo ir pražūčia jauniems tėvynainiams.

Ikišiol Amerikos lietuviai, matyt, menkai rūpinasi jaunuomenės reikalais, jos apšvieta. Reikėtų atkreipti atidą į mūsų brolius Lietuvoje gyvenančius. Jie suprato gerai, kad tėvynės atgaivinimui reikia auklėti padoriai ir rūpestingai jaunąją kastą, nes joje viltis Lietuvos. At-gavus laisvę spaudos, laisvę tvėrimo draugijų ir steigimo mokyklų, ten pirmiausia pradėta gvildinti laikraščiuose ir draugijų susirinkimuose jaunosios kartos reikalai, kaip ją geriau išlavinti ir apšviesti. Įsikūrę draugijos kaip ve: "Saulė" ir "Žiburyš," su dideliu greitumu ir pasiseki-mu steigia visokias mokyklas ir tarytum dygte-dygsta jos po visą Lietuvą, it grybai po lietaus.

Suvis priešingai Amerikoje, pas mus. Jaunuomenės reikalai laikraščiuose mažai tėra gvildenami; tokių, kurie rūpinasi mokyklomis, ir-gi nedaug. Negana dar to, kad

iš lietuvių tarpo mažai tėra einančiųjų mokslą, ypač vidutinį, bet ir tie paleisti ant Dievo valios, užmiršti jau baigia ištautėti. Pavyzdžiui, lenkų Seminarija, kuri iš Detroito šiais metais persikėlė į Orchard Lake, Mich., būtų joje apie 25—30 lietuvių. Tečiau nelaimė! 10 jau ištautėję, net sunku susekti takai lietuviybės. Iš likusiųjų-gi vieni jau palinkę prie ištautėjimo, kiti nors ir visados jausis esą lietuviais, bet, budami be jokios globos ir priežiūros, baisiai apsileidę. Juos lietuviybė menkai teapeina. Paskirtame laike lavinimos savo kalboj, vienas žaidžia sau "bolėse", kitas plauko valčia ant ežero, tretysis teisinasi neturįs laiko ir tt. Ateina kartais tik keletas. Na! taip pasibaigus metams vieniems-kitiems arba pabaigus visas klesas, arba kartais visą mokslą, važiuoja mūsų jaunomėnė į svieta, susiduria su savąja inteligentija geriaus apsišvietusia — ir bėdos!

Tamsų, apsileidę dvasioje įkireja jie lietuviams, ir šitie tai ima keikti ir lenkus ir jų Seminariją: kad mat lietuvių jaunomėnė išėjo iš ten tamsi, neišlaivinta, lyg "bato aulas."

Vienok taip darydami užmiršta priežastį tamsumo mūsų jaunomėnės — didį jos apleidimą, nesirūpinimą naująja karta.

Mūsų jaunomėnė turi rūpintis ne lenkai ir ne anglai, bet lietuviai patįs, nes pirmieji turi savąją jaunomėnę, savus reikalus. Užtenka nuo svetimtaučių tiek, kad jie priima mūsų jaunomėnę į savas mokyklas įgijimui abelno apšvietimo, bet jos dvasišku išlaivinimu, savo prigimtuose reikaluose, turi rūpintis būtinai patįs lietuviai. Tam tatau tikslui, lietuvių visuomenė, neturėdama čia, Amerikoje, nei seminarijos, nei kolegijos, turi įsteigti kokioj nors vietoj kelioniją lietuvių mokinių, išrinkti jiems globėjus ir mokytojus, kurie mokyty juos lietuviškoje dvasioje. Tokiu būdu būtų galima apmąšinti šuoliais einantį ištautėjimą mūsų jaunomėnės, paskendusios svetimtaučių jūroje.

Negana rūpintis vien tik tautiškais dalykais; visuomenė dar turi pasirūpinti jaunų tėvynainių tikybiniais dalykais, meile Dievo, dora, nes Tėvynės meilė negali būti be meilės Dievo, taip, jog žmogus, kurio nepajudina antprigimtinių jausmai, niekad negali tikrai ir išmintingai mylėti savo tėvų žemės. Todėl klysta labai tos karštos jaunos galvos, kurios sako, jog lietuviams užtenka vieno moksliško apšvietimo. Šviesos reikia, bet mokslas be tikėjimo vienas, dar neišaugština žmogaus, neįkvepia dorų ir augstų jausmų, nepastiprina ir nepakelia nupulsiusios dvasios, nesušildo užšalusios širdies. Patįs tėvynės mylėtojai, jei išsižada tikro tikėjimo, tai neturėdami po savim tikro pamato, neužilgo nustoja ir meilės tėvų žemės nes nemato tikros saulės, kuri duoda šilumą.

Tatai lietuvių visuomenėi, tveriant kolonijas, turi rūpėti taip-gi ir meilė Dievo jaunomėnės, nes kitaip jie išsivystytų iš tikėjimo ir doros ir menką naudą atnešty tėvynėi. Jei ir būtų neva-tai sutverta kur-nors kolonija, bet užmirštas tikėjimas, Dievo meilė, nustotų savo vardo ir vertės.

Broliai amerikiečiai! sukruskite rūpintis apšvieta savos jaunomėnės, išsisklaidęsios po visas Amerikos

padangės mokyklas ir seminarias, pasirūpinkite josios padėjimu, nes tai ne juokai, bet svarbus ir labai svarbus dalykas. Ji apsišvietus, susipratus gal nemažai atnešty naudos mūsų vargstančiai Tėvynei-Lietuvai, padėty jai kariauti visokiais būdais su jos priešais ir nevydonais. Atsininkit, kad viltis Lietuvos-tai jaunoji karta! Ji apsišvietus pilnoj to žodžio prasmėj, trauks iš tamsybių kitus savo brolius, tie vėl kitus ir taip žengsime su Dievo pagalba vis pirmyn ir pirmyn sykiu su kitomis tautomis. Vietoj praleisti centus gėrimams, duokite juos tverimui kolonijų, mokyklų, jauniosios kartos apšvietimui.

O, jūsentelgentai, daugiausia pasirūpinkite taja jaunomėne, nes jai grasina paojus — galutinas ištautėjimas. Paveskite ją savo globai ir priežiūrai. Pagal jūsy išgalės steigkite mokyklas arba tverkit kolonijas svetimtaučių didesnėse mokyklose: tesilavina jose mūsų jaunomėnė jūsy globoje ir priežiūroje!

Lietuvių visuomenė, jei atkreipsi į tai savo domumą ir pasidarbuosi toj srityj, susilauksi ateityje brangių vaisių, naudingų tau, Tėvynei ir Dievui!

Kebų Raganius.

GUODOTINI LIETUVISKŲ PARAPIJŲ KLEBONAI! SLOVINGOS LIETUVISKOS DRAUGYSTĖS!

Mieli Broliai Lietuviai!

25 d. šio Lapkričio mėnesio New Yorke Šv. Stanislovo lenkų Bažnytinėje salėje atsibuvo mitingas, ant kurio lenkai iš savo tarpo išrinko nuolatinį komitetą, kurio užduotis bus sustatyti programą dėl iškilmingo apvaikščiojimo ateinančią vasarą 500 metų paminėjimą kovos ties Žalgiriais (Gruenwald), kur lietuvių, lenkų ir rusų suvienyta kariuomenė visiškai sumušė vokiečius, ir panai-kino taip vadinamą kryžiuokų-kareivių ordeną (zokoną), kurs per ilgus metus savo užpuolimais vargino, naikino kaip Lietuvą, taip ir Lenkiją.

Ant minėto mitingo lenkai buvo užkviety ir abelnai visus lietuvius per plakatus ir ypatingai visus lietuvius — kunigus ir lietuviškas draugystes tam tikrais laiškais (korespondencijomis). Bet nežinia dėlko: ar iš priežasties bjauraus oro tą dieną ar iš neprijautimo tam užmanymui ir nenoro prisidėti prie to apvaikščiojimo, lietuvių pribuvo labai mažai. Mēs žemiaus pasirašusieji, kurie buvome ant to mitingo, budami per daug mažame skaitliuje, negalėjome lenkams nieko tikro pasakyti, ar lietuviška visuomenė, ypatingai lietuviškos draugystės, prisidės prie apvaikščiojimo to jubilėjaus, ar ne? Todėl lenkams renkant savo lenkišką komitetą mēs žemiaus pasirašusieji lietuviai, susirinkę į atskirą salę išrinkome liglaikinį (tam kartui) lietuvišką komitetą pavesdami jam atsišaukti į lietuvišką visuomenę per laikraščius ir į lietuviškus kunigus ir lietuviškas draugystes per tam tikrus laiškus dėl ištyrimo lietuviškos visuomenės nuomonės, ar mums reikia ir ar mums naudinga prisidėti prie apvaikščiojimo to jubilėjaus kovos ties Žalgiriu, ar ne?

Todėl mes, žemiaus pasirašęs Liglaikinis Komitetas šiuomi meldžiame visus lietuviškus laikraščius patalpinti šitą mūsų atsisaukimą ir atidarant savo laikraščių skiltis, padėti mums ištirti, kokia yra lietuviškos visuomenės nuomonė tame dalyke.

Draugystės New Yorko, Jersey City, Bayonnes, Elizabetho, Newarko, Perth Amboy užkvičiame, kad savo ateinančiuose mitinguose išrinktų po 2 delegatų ir atsiųstų juos 21 d. Gruodžio, 1909, ant 7:30 val. vakare į **Lietuvišką Tautišką Namą, Brooklyne, 101—103 Grand St.**, pasikalbėti apie minėtą apvaikšėjimą: ar prisidėti prie to apvaikšėjimo, ar ne? Jeigu prisidėti, tai kur apvaikšėti, ar visiems susirinkti į New Yorką ir padaryti vieną didelę parodą, ar vietnėms lenkiškoms ir lietuviškoms draugystėms apvaikšėti skyrium Brooklyne, skyrium New Yorke, skyrium Jersey City, skyrium Newarko, Elizabetho, Bayonneje ir tt.?

Į minėtą mitingą ant 21 d. Gruodžio širdingai yra užkvičiami teipogi visi aplinkinės lietuviški kunigai.

Mieli Broliai Lietuviai! Kviatė Jus į mitingą lenkai —nepribuvote, todėl mes iš to spėjame, kad tam jubilėjaus sumanymui neužjaučiate. Dabar mes kviečiame Jus, lietuviai lietuvius: todėl malonėkite paskirtoje dienoj pributi ir savo nuomonę išreikšti. Jeigu Jūs neprisidėsite prie to apvaikšėjimo, tai ir mes neprisidėsime. Kaip nutarsime, taip ir bus: arba visi, arba nei vienas.

Mūsų nuomone: jeigu mes prisidėsime prie to apvaikšėjimo, tai tikrai su tokia išlyga, kad mes, lietuviai, turėtume sau atsakančią vietą, kad lenkai mus nenusmelktų, kad kitataučiai mus nepaskaitytų už kokius lenkų vasalus-padonus, kad tas apvaikšėjimas žiurėtojų akyse perstatytų tą mūsų ties Žalgiriu sutinkančią su istorija. Laikė mūsų ties Žalgiriu mūsų tauta buvo galinga, mūsų Lietuva plati: traukėsi nuo Baltųjų lig Juodųjų jurių: apart dabartinės etnografiškosios Lietuvos priklausė ir Baltgudija ir Mažarusiai ir Volynija ir Podolija. Laikė mūsų ties Žalgiriu mūsų tėvynė Lietuva buvo savistovi —nepriugulminga viešpatystė. Nors mūsų Didis Kunigas kstis Jagaila ir buvo išrinktas Lenkų karaliumi, bet Lietuvai buvo palikta autonomija (savyvalda) su seimu Vilniuje, o Didis Kunigaikštis Vytautas buvo paliktas karaliaus vietininku. Ankštesnis susivienijimas su lenkais įvyko daug vėliau, praleidus po mūsų ties Žalgiriu daugiau kaip šimtą metų, ant seimo mieste Liubline. Todėl jeigu mes prisidėsime prie apvaikšėjimo jub. kovos ties Žalgiriu, tai mūsų priedermė bus žiurėti, kad mes tokią vietą užimtumėm, kad visi svetimtaučiai-amerikiečiai manytų, kad mes tame laike buvome galinga, savistovi tauta, atskira nuo lenkų; kad mes su lenkais susivienijome kaip lygūs su lygiais, kad mes ir lig šios dienos pasilieiname nuo lenkų atskira tauta, kad mus užtat amerikiečiai nepravardžiuotų, vadindami visus be skyriaus kaip „Polaks.“

Broliai Lietuviai! Lenkai savo prakalbose duoda mums suprasti, kad anie apvaikšėjimu jubl. kovos ties

Žalgiriu norėtų pasinaudoti dėl didesnio susiartinimo su lietuviais, norėtų padaryti nekaipo atlyginimą už tuos nesusipratimus, kurie atsitinka tarp lenkų ir lietuvių mūsų senoje tėvynėje, ypatingai bažnyčiose. Mes, lietuviai, tam apvaikšėjimui didesnės svarbos nepriduodame. Norime tikrai šaltai, objektyviškai paminėti istorišką atsitikimą, bet teisingai, taip kaip buvo: norime pasirodyti prieš pasaulį, kad ir mes turime savo istoriją, savo garbingą praeitį, jog mes ir dabar gyvuojame kaip atskira tauta, jog ir mes lygiai su lenkais, rusiniais ir finais ir kitomis pavergtomis tautomis trokštame savo tėvynei liuosybės-autonomijos, jog mes dėl atgavimo savo tėvynei liuosybės ir dabar gatavi esame stoti į kovą su abelnu priešų petys į petį netiktai su lenkais, bet ir su kitomis tautomis, trokštančiomis savo kraštui tokios pat liuosybės. Iškovoję savo kraštui liuosybę, tai jau mes regėtumėm, kas mums naudinga, kas mums kenksminga, kokiuose dalykuose eiti su lenkais, kokiuose ne. Mes, žinoma, ateityje saugotumės tų politiškių klaidų, kurias padarė mūsų pratėviai. Tokia politiška klaida buvo Liublino Unija, per kurią liko panašinti Lietuvos autonomija, panaikintas lietuviškas seimas ir mes palikome per ankštai suvienyti su lenkais. Liublino Unija padarė tai, kad mūsų kunigaikščiai, bajorai ir visa diduomenė ištautėjo —sulenėjo, iš kurių daugumas ir dabar dar iš tos ligos neišsigydo: neišdami grynai lietuviškas pravardes, mišrija esantys lenkais. Mūsų diduomenę sulenkino abelnas seimas ir abelnas karinomenė (ir dvasiški vadovai nemo-kėdami lietuviškai). Delegatas norėdamas dalyvauti lenkų seime, turėjo pirmu išmokyti lenkiškai; kareivis norėdamas suprasti savo perdetinį, turėjo mokintis lenkiškai ir tt. Todėl mes nors ir prisidėsime prie to jubilėjaus apvaikšėjimo, bet vis dėlto ateityje taip elgsimės, kaip mums bus geriau: su lenkais gyvendami vienybėje vienok žiurėsime, kad ir pats nebutumėm kulturiškai skriaudžiami.

Todėl Mieli Broliai Lietuviai ateiškite 21 d. Gruodžio mėn. į Lietuv. Tautišką Namą apie tuos dalykus pasišnekėti.

Pageidaujama būtų, kad visų draugysčių delegatai atsivežtų mandatus ant rašto, t. y. draugystės paliudijimus, jog jie yra išrinkti į delegatus, nes tikrai iš legališkai išrinktų delegatų bus renkami į centralinį komitetą.

Su guodone KOMITETAS:

Prezidentas **N. J. Petkus**, Maspetho kleb.

Vice-prezidentas **Miečislovas Mackevičius**.

Sekretorius **Jonas Navickis**.

ŠANARIAI: Pius Vizbaras, Kazys Urbonas, Antanas Kachnevičius, Vincas Daunoras, Juozas Augustas, Adomas Mackevičius.

POLITIŠKA PERŽVALGA.

VOKIETIJA.

Rašėme jau apie socialistų pergalės rinkimuose i viešpatijos tarybą (Reichstag'ą) ir vietinius seimus (Landtag'us). Dabar socialistai gali pasigirti dideliais laimėjimais miestų rinkimuose. Jie laimėjo sekančiuose miestuose: Elberfeld'e, Barmen'e, Elbink'e ir Luebeck'e.

Vokiečiai vis nerimsta dėl Amerikos naujosios tarfos. Wuerttemberg'o pramonininkų sąjunga paskyrė net komisiją ištirti, kaip naujoji tarifa atsilieps ant Vokietijos vaisbos ir pramonijos. Komisijos darbai bus paduoti valdžiai peržiūrėti.

Ciecorius Vilius vis nenustoja gerinties katalikams. Štai dabar, važiuodamas pro Breslavą, sustojo ir atlanke pas kardinolą Kopp'ą, jo rumuose.

Vokietija vis dar rupinasi padidinti savo spėkas ant marių. Naujų kariškų laivų statymui ir jų apginklavimui ateinančiais metais ketinama išleisti \$60,875,000. Pameriamiems laivinams žadama pašvesti \$3,750,000. Vienoms tik patrankoms išeis \$19,000,000.

Tečiau visą tą sąmatą turi pirmiau užtvirtinti viešpatijos taryba.

AUSTRIJA.

Pranciškus Juozapas turi amžiną bėdą su neromiais vengriais. Štai vengrių kabineto atstovai tarėsi keletą dienų su ciecorium apie santaiką tarp dviejų karalių, bet nieko nenutarė. Važinėjo pas ciecorių atstovai d-ras Wekerle, grafas Andrassy ir Pranciškus Kossuth. Visi nusileidimai iš abiejų pusių ir savytarpiniai santikiai tapo nuodugniai apsvastyti, bet iš to visko jokių pasekmių neišėjo.

PRANCUZIJA.

Visas Paryžius nusistebėjo, išgirdęs, kad antvyskapis Amette ušstėjo už duonos kepyklų darbininkus. Jisai pakėlė protestą prieš vertimą duonkepių dirbti naktimis. Tojo protesto pasekmė buvo, kad darbininkų sąjungos vadovas Bosquet užkvietė antvyskupį i darbininkų bursą ir ginti keliaujančiųjų duonkepių reikalas. Užkvietimas pakėlė dar didesnę truksmą.

Portugalijos Karalius Paryžiuje.

Portugalijos karalius Manuelius II., grįždamas iš Londono namo, užsuko i Paryžių. Atėjus nedeldieniu, jisai nuvažiavo išklausyti šv. mišių i šv. Magdalenos bažnyčią. Daugybė žmonių sveikino jį įeinant i vidų ir einant laukan. Bet įdomų, kad niekas iš valdžios atstovų nevažiavo drauge su karalium i bažnyčią.

Karalius valgė pietus pas prezidentą Fallierre'ą medžiojo, lankė teatrus — ir užtruko Prancuzijos sostinėje pusę savaitės.

Vidurio ir Pietų Amerika.

Nicaraguos prezidentas įpuolė i didelius nesmagumus dėlei nužudymo amerikiečių: Groce'o ir Cannon'o. Amerikos užsienio reikalų ministeris Knox pertraukė diplomatiškus susinešimus su Nicaragua ir dabar siunčia kariškus laivus i jos vandenius, Nicaragua bus apstota iš dviejų okeanų pusių. Viriausių laivyno viršininku paskirtas admirolas Kimball, kursai jau išplaukė iš Philadelphia ant skraiduolio "Prairie."

CHILE.

Čilyje (Chile) senas piktumas su Suvienytomis Valstijomis už taip vadinamą Alsop'o priekabę pasibaigs netrukus. Visas reikalas pavestas nuspręsti Anglijos karaliui Edwardui VII. Mat istorija šitokia: 1874 m. Alsop'o bendrovė (iš New Yorko) paskolino Bolivijos vyresnybei didelę sumą pinigų, už ką gavo nemažos vertės koncesijas, tarp kurių buvo dalis ineigų iš muitų Arico's porte. Bet pirmeg Alsop'o bendrovė spėjo atsiimti nuo Bolivijos savo pinigus, Arico ir jos aplinkinės patėko i Čilės rankas. Tiesa, 1885 m. Čilės vyresnybė buvo priza-dėjusi atmokėti Alsop'o bendrovei, bet niekad nieko nemokėjo. Dabar bendrovė reikalauja jau pusantro milijono dolerių. Kiek gaus išties, nuspręs Anglijos karalius.

Kolombijos parlamentas neleido kasti kanalą per Darien'o susmauką. Tam kanalui labai priešingos Suvienytos Valstijos.

Porto Ricoje paėmė i savo rankas valdžią naujas gubernatorius, G. R. Colton.

IŠ KITATAUČIŲ SPAUDOS.

Duodami vietą p. Debesylo rašteliui, (žiur. "Dr." Nr. 20.) laikome reikalingu — didesniai dalyko apšvietimui — supažindinti skaitytojus su Alvano F. Sanborn'o straipsniu apie Ferrer'ą ("Francisco Ferrer," The Independent, Nov. 25, 1909).

P. Sanborn tvirtina, kad Ferrer puolė auka ne valdžios ir ne kunigų, bet valdžios ir bažnyčios priešininkų, revoliucionistų. Be ko, ir pats Ferrer tikėjo, kad radikalai iškretė jam nepadorų šposą. Savo laiške pas savo draugą, Paryžiaus anarhistą Malato, jisai kaltina už savo nelaimę Lerrouxistus (šalininkus respublikoninio Lerroux'o, atstovo i Madrido parlamentą iš Barcelonos), ypač Puig'ą Llarch'ą, Masnou respublikinio komiteto pirmininką, ir Premios respublikinį mērą, Casas'a. Pirmasis įskun'ė Ferrer'ą valdžiai, kad jisai kalbinęs jį prisi-dėti prie Barcelonos judėjimo ir sudeginti Masnou vienuolyną ir bažnyčią, o antrasis ir-gi pasakęs valdžiai, kad Ferrer kalbinęs jį apskelbti respubliką Premioje ir sudeginti vietinį vienuolyną ir bažnyčią. Šitie liudijimai svė-rė nemažai teisme.

"Ferrer'o draugai — rašo p. Sanborn — ką bandė įkalbėti pasauliui, buk teismas neturėjęs jokių prirody-mų prieš jį, padarė didelę klaidą." Taip, teismas turė-

jės svarbius prirodymus. greta radikalų liudijimų turėjęs dokumentą, rastą Ferrer'o namuose. Buvo tai parašytas su rašomąja mašina manifestas, šaukiantis žmones deginti bažnyčias, vienuolynus, bankas, geležinkelius ir tt. Autorius netiki, kad Ferrer rašė šitą manifestą (jam rodosi, kad policija įdėjusi jį tyčia į jo namus), — bet vis tai buvo prirodymas.

Antra, p. Sanborn, nurodo, kad ir tie, ką norėjo padaryti Barcelonos "kankinį" paprastu liberalu, laisvamaniu, bažnyčios priešininku, ir-gi padarę jam nuoskaidą. Ferrer buvęs anarchistas, karštas, tikras anarchistas. Savo mokslą jisai platinęs kur tik galėjęs: mokyklose, prakalbose, tramvajuose, traukinių vagonuose, laiškuose, raštuose ir tt. Savas mokyklas jisai steigęs ne tam, kad praplatintų apšvietimą tarp Ispanijos nemokėlių, bet tam tikslui, kad įskiepytų į jaunimą anarchizmo dvasią. Jisai nekęs mokyklų, kurios laikosi abejutiškai tikėjimo dalykuose, kur mokinama guodoti įstatymus ir nuosavybę, mylėti tėvynę ir savąją šeimyną. Jisai nekęs Suvienuotojų Valstijų viešųjų mokyklų ir Prancūzijos valdiškų, "bedieviškų" mokslo sėklininkų. Ispanijoje juk gyvavo ir tokios mokyklos, ką nebuvo po bažnyčios įtakme, — bet Ferrer josios rūpėję tik tiek, kiek jisai galėjęs įsiulyti joms savo vadovėlius ir paimti jas savo globon.

P. Sanborn toliau paduoda keleta ištrauktų iš Ferrer'o vadovėlių, kuriose išsina aikštėn jų autoriaus materializmas, bedievybė ir anarchizmas. Minėtini Sanborn'o žodžiai:

"Ar Ferrer'o evangelija (anarchizmo evangelija) gali pagerinti žmoniją ar ją pažeminti, neapsiimu apspręsti šitame straipsnyje. Bet paniekinamoji vargšė Ispanija galėtų nurodyti į kitas šalis, ne taip "klerikališkas" ir "atžagareiviškas," kuriose jeigu būtų steigiamas voratinklis mokyklų, turinčių ypatingą siekį mokyti vaikus neapkęsti tikėjimo, priešinties valdžiai ir niekinti vėliavą, tai juk tose šalyse kiltų vis šoks toks sujudimas, jei ne kas daugiau....!!

Tečiau autorius vis nurodo, jog Ferrer nebuvo toks pavojingas, kad būtų reikėję jį nugalabyti. Jo raštai — mat — nekiek nėsą pavojingesni už Šekspyro, Kipling'o, Dickens'o, Schopenhauer'io, Nietzsche's, Byron'o, Stevenson'o ir kitų žmonių autorių, poetų, satyrų, dramaturgų, novelistų etc. veikalus.

P. Sanborn, nors nori apginti Ferrer'ą, pastatyti augščiau, nekaip jisai ištiesę stovėjo, bet faktų truksta. Ferrer vis dėlto nebuvo jokių didvyrių, žmonijos-gere-dariu, nemynė jokių naujų takų pirmyn, o Ispanijos valdžia be reikalo pasiskubino duoti progą uždėti ant to paprasto fanatiko kankinybės vainiką.

Iš Amerikos.

Iš Europos yra čia atvykęs garsus muzikas ir kompozitorius. Koncertus davinėjo jau didžinosiose miestuose, kaip New York'e, Boston'e ir Philadelphiaje. Amerikiečiams jo muzika labai patiko.

Suvienuotose Valstijose visokie daiktai, reikalingieji kasdieniniam gyvenimui, dabar labai brangu. Kainos da vis kyla. Nebereikalo amerikiečiai kelia klausimą: kur to brangumo priežastis? James J. Hill iš St. Paul tvirtina, kad vyriausiąja to priežastimi esąs tų reikalingųjų daiktų ištekliaus susimažinimas. Sako, seniau pirm kokios dešimties metų visko daugiau atlikdavo, visko daugiau buvo galima išvesti į užsienius, tai ir namie tie daiktai buvę pigesni; o dabar, girdi, kas-syk mažiau atlieka išvežimui, tai viskas ir brangsta.

Kas-žin, ar tai vyriausiu priežastis?

Tarp St. Clair, Pa., ir Frackville, Pa., ant Phila. & R. geležinkelio atsitiko didelė nelaimė. Prekių traukinys, bėgdamas nuo Frackvillės į pakalnę su dideliu smarkumu, ant užsisukimo nušoko nuo bėgių ir nusivertė nuo aukšto kranto žemyn į upę. Dideli plieniniai karai, kurių buvo traukinyje 24 ir visi prikrauti anglių, suteškėjo, lyg būtų buvę iš medžio. Ant traukinio buvo 7 žmonės, bet laimingai išliko gyvi, išskyrus tik mašinistą, kuris žuvo. Nuostoliai, išneša 200.000 dol. Negana vienos nelaimės, garvežys, nusivirtęs, giliai įsmego į upės dugną ir prakiurino vandeninę dūdą, kuria vanduo bėgo į Pottsville, Pa. Dabar tam miestui bėda su vandeniu; o dūdą pataisyti ne taip greit galės prieiti, nes toji vieta karais ir anglimis užversta.

Amerikoje tarp iškilmiausiųjų ir linksmiausių švenčių yra priskaitoma "Thanksgiv'g Day" (Padėkojimo diena). Tai-gi toji diena ne visiems šimet buvo linksmas. New England'e pagarsinta, kad nuo tos dienos bovelnos fabrikuose būtų sutrumpinta darbo valandos ir numuštas uždarys. Tai tau, linksminkis dabar! Čia ir taip uždariai buvo menki. Įpratęs darbininkas uždirdavo nepilnai 10 dol. per savaitę. Sunku buvo išmisti su šeimyna, nes viskas brangu, o dabar kuo bus maityties? Kaip priežastį to sutrumpinimo darbo valandų bovelnos fabrikuose paduodama bovelnos šimet neužderėjimą. O kad mokestis už darbą yra numušta, tai, girdi, naujieji muitai kalti. Fabrikanto pelnas susimažinęs. Tuom tarpu-gi nepernesiai pagarsintos tų pačių fabrikantų dividendos (dalybos) parodo, kad jų pelnas ikiol buvo baisus; o jei kiek dabar ir būtų susimažinęs, tai da turi būti didelis. 1907 metais, kuomet Amerikoje buvo piniginis krizis, Troy Cotton and Woolen Manfg. Co. pasidalino po 67 nuošimt. dividendos, The Hathaway Co. — 40 nuošimt.; The Union Cotton Mfg. Co. — 4. nuošimt.; The Bourne Mills — 49½ nuošimt.; The Dartmouth Cotton Co.—66 nuošimt.

Pennsylvanijoje, o ypač Schuylkill'io pavieta, šimet viešpatauja baisi sausuma. Daugelyje vietų jau bėda su vandeniu. Jei ta sausuma prasitęs da nors porą savaičių, tai sustos šitoje apygardoje daug fabrių ir anglies lažyklų.

Philadelphia & Reading gelež. ir anglių kompanija, pasimokinus dėl šių dviejų paskutiniųjų metų sausu-

mos ir išdavus nemaža pinigų vandenio gabenimui iš kitur, sugalvojo visus jai prigulinčius vandens rezervuarus suvienyti požeminėmis dūdomis. Darbas ėjo per visą vasarą. Dirbo net šventomis dienomis, dabar jau tas darbas baigiama. Kompanija turi gerus rezervuarus: Rohrsville ties Hecksherville, Pa., Silver Creek ties New Philadelphia, Pa. ir Tumbling Run ties Pottsville, Pa. Tai-gi tie trys vandenio tvenkiniai dabar taip suvienyti, kad vandeniui išsibaigus viename tvenkinyje, galima bus jo gauti iš kito. Iš Silver Creek tvenkinio, kuris yra didžiausiu, vandenio galės nueiti ne tik į Wadesville, Hecksherville, bet ir į Branchdalle ir Phoenix Park lauklyklas.

Garsusis Cook'as, kuris buvo nukeliavęs iki žemės galui, dabar išvažiavo į Europą į šiltas maudyklas. Sako, sveikata sumenkėjus. Kaip girdėti, tai jam žemės asigalis apsimokėjęs. Už prakalbas imdavęs nesvietiškus pinigus. Dabar bus už ką biskį ir pasilepinti.

Kolekta

padaryta kun. M. Pankausko, Prano ir Jono Kalesinskių
ŠV. KAZIMIERO SESERIMS,
Šv. Antano Liet. Bažnyčioje, Spalių 28 dieną
Forest City, Pa.

PO VIENĄ DOLERĮ DAVĖ:

Burdulis Vincas, Čižauskas Jonas, Kalesinskas Jonas, Ramaška Vladas, Rimšienė Marjona, Lukauskas Antanas, Kalesinskas Pranas, Petrauskas Ciprijonas, Sniutė Anupras.

PO 75c. DAVĖ:

Beruzas Juozapas ir Drižius Jonas.

PO 50c. DAVĖ:

Petrauskas Antanas, Antanaitis Tadas, Mickevičius Pranas, Radžiūnienė Ona, Obelėnis Silvestras, Kasparavičius Petras, Kazlauskas Jonas, Bendurevičius Mykolas, Docys Silvestras, Kudžiūnienė Viktorija, Stanevičius Pranas, Jasevičius Juozas, Siapkauskas Kazys, Voska Kazys, Makunas Aleksandras, Grigaliūnas Matijošius, Kazlauskaitė Ona, Bulotienė Teopilė, Baliūnas Jurgis, Zaleskis Kazys, Stačiokas Kazys, Velička Juozas, Jukubaitis Stasys, Volskis Jonas, Vitkus Juozas, Antanaitis Jonas, Burnys Martynas, Stanevičius Juozapats, Stabekas Jurgis, Meleška Anupras, Kaminskas Juozas, Karosas Ignas, Brazauskas Vincas, Sarkauskas Julius, Stankus Vincas, Antanaitis Jurgis, Tendzegalskis Jonas, Gudaitis Matas, Stankevičius Adomas, Zataveckas Adomas, Žaliauskas Jonas, Pranaitis Juozas, Raulinavičius Justinas, Jaskutėlis Jonas, Černiauskas Kazys, Kraučūnas Pranas, Tamulaitis Vincas, Tamulaitis Antanas, Skarinė Adomas, Stankevičius Jonas.

Smulkesnių aukų prie to dar:.....\$21.31
Viršui minėtų 36.50

Sykiu \$57.81

P. S. Malonėdamas žinoti, kokiame laikraštyje bus pagarsinta, taip-gi prašant atsiųsti medalių (nes ir tuo kolekta padarysiu) lieku su pagarba

KUN. M. PANKAUSKAS

Surinktas Forest City'je Šv. Kazimiero Seserims aukas \$57.81 apturėjan. Ačiū nuoširdžiai Gerb. Kun. M. Pankauskui ir jo pagalbininkams Pranui ir Jonui Kalesinskams, ir visiems maloniams aukotojams.

Kun. A. Staniukynas.

4557 So. Wood St., Chicago, Ill.

PRANEŠIMAS.

Kai-kas iš jaunuomenės norėtų nors kiek pasilavinti protiskai, arba mokyties, bet dėlėi nežinojimo atsakomos mokyklos yra priversti gal atsižadėti mokslo. Beje, juk norintis mokyties gali vakarinę mokyklą lankyti, nes jina! yra atvira visiems. Žinoma, vakarinėse mokyklose galima tiksliai pramokti skaityti, rašyti, bet negeriausiai.

Tai-gi, kurie norėtų daugiau pasimokyti, negu vakarinėse mokyklose, ir kurie turi norą mokyties, bet nežino geros mokyklos, tuo tarpu gali kreipties į šią vietą, kurioje randasi beveik daugiausiai lietuvių už kitas mokyklas Suvienuytose Valstijose, tai yra Valparaisoje, Ind. Norintiems mokyties, minėtoji mokykla yra gera vieta; bet kuris nori buti po disciplina, tokiame negera, nes čion mokiniai turi pilną valią; kaip nori, taip gali gyventi, ir, kaip nori, taip gali mokyties, ar sunkiai, ar lengvai.

Čionai metai yra padalinti į keturias dalis, arba į keturis bertainius. Kiekvienas bertainis turi po dvyliką savaitę. Pirmas bertainis šių (1909—1910) mokslo metų jau pasibaigė: gruodžio 9 d., o kitas prasidės gruodžio 14 dieną.

Geriausiai yra pradėti mokyties nuo pradžios bertainio, nes tasyk prasideda nekurios lekeijos nuo pat pradžios. Įstoti galima kada norima. Lėšos yra prieinamos, beveik, kiekvienam turinčiam keletą dešimčių dolerių darbininkėliui. Vidutiniai gyvenant, galima pragyventi metus su \$250.00. Pradedant lankyti augštesnes lekeijas, ir pradedant vartoti laboratorijas, tuokart atsieina truputį daugiau, netoli \$300.00 per metus su viskuo.

Interesuojantieji apie šią mokyklą, ir norintieji plačiau žinoti apie ją, teiksites kreipties per laiškus, įdėdami už du centus krasos ženklelį.

LITHUANIAN LIBRARY,

751 Cyrus Street,

Valparaiso, Ind.

P. S.—Neturime artesnių žinių apie Valparaiso mokyklą. Nepeikiame jos nei truputėlio, bet mums klostai skamba žodžiai:

“čion mokiniai turi pilną valią: kaip nori, taip gali gyventi, ir kaip nori, taip gali mokyties, ar sunkiai, ar lengvai.”

Ar-gi galimas daiktas, kad mokykla apsieitų be disciplinos?
Red.

VAIKU SKYRIUS.

IŠ MAŽŲ DALYKŲ BŪVA DIDIEJI.

Motiejukas suvalgė skanų obuolį, kurį gavo nuo tėvo; sėklas gi padėjo dėžutėn.

— Ką veiksi su sėklomis? — pasiklausė jo mažoji sesutė.

— Iš kiekvienos sėklos bus puiki obelis, — tarė brolis.

— Tai pavelyk man, Motiejeli, pasėdėti po tavo obelaitę! — juokėsi sesutė.

Brolis nepaisė jai besijuokiant, bet atėjus pavasariui ir saulutei bešildant, jis sukasė spateliu daržę mažą lysvaitę ir ant jos pasėjo mažasias sėklukas, kurias buvo padėjęs, obuolį suvalgęs.

Laike karščių ir sausumos jis laistydavęs lysvę vandeniu. Neilgai trukus iš visų aštuonių sėklelių išaugo mažieji diegeliai.

— Kokios puikios tavo obelis! — pasityčiojo sesutė.

Brolis nieko jai neatsakė, tik vis dabojo savo lysvaitės. Jis ją laistė, ravėjo, dengė nuo kaitros ir nuo šaltų šiaurinių vėjų; saugojo, kad namų paukščiai jų neiškastų.

Metams praslinkus, jau mažytės obelaitės biskutį paaugo; atėjus gi trečiams metams, jas reikėjo prie kuolelio priiškinti.

Ketvurtemis gi metams atvykus, tėvas, pagyręs sūnaus rūpestingą darbą, priskiepijo priejaunų medelių geriausiąją obelių veislę.

Dabar sesutė jau nesityčiojo.

Ant nelaimės, žiemos laike, keturios obelaitės nuo smarkių šalčių pagedo; likusios gi keturios, metams praslinkus, pradėjo žydėti ir rudenyje tarp žalių lapų grožėjosi skanūs obuoliai.

Malonu buvo Motiejeliui regėti vaisių savo darbo.

Jo sesutė užaugo ir su pasimėgimu pasakojo savo vaikams, kaip iš mažų sėklų išaugo šitos keturios patogios obelės; ji aiškino jiems, kad dažnai iš mažmožių būva dideli ir naudingi dalykai, tik visur reikalingas yra kantrumas ir nolis darbas.

Ksav. Vanagėlis

GERAI PAMOKINO.

Ant miesto gatvės bėginėjo krūvutė vaikų. Jų tėvai dirbo fabrikuose; jie gi užvakar paliovė mokyklą lanke, nes prasidėjo vasaros vakacijos. Keli iš vaikų rėke ir stumdėsi, kiti vėl rūpestingai rankiojo gulinčius ant gatvės galus cigarų ir papirosų; krovė juos kišenėn ir ilgesnius mėgino rūkyti, susirinkę už tvoros.

Jonukas surūkė du galus; jis pabalo, pradėjo drebėti ir ant galo pagavo baisiai žiokčioti.

Visi labai nusistebėjo ir net išsigando. Neilgai trukus, taip-pat pasidarė ir Andriukui, kuris net ant galo apalpo.

— Tarpu vaikų buvo ir Antanukas, dvylikos metų vaikiną; mokykloje jis labai puikiai mokinosi ir abelnai buvo visų draugų mylimas, nes mėgdavo naudingas knyges skaityti ir protingai su draugais kalbėti.

Pamatęs net du draugu nuo rūkymo užsirusiu ir vieną net apalpusį, jis greitai atnešęs šalto vandens, papykė Andriukui ant galvos; pastarasis, atsikvošęs, sėdo pageltęs ant žemės ir nežinojo, kas su juimi dedasi; netoli jo sėdėjo ir Jonukas. Visi draugai buvo la: i nusiiminę; Antanėlis gi jiems pasakė.

— Matot, mylimieji, kokios pasekmės rūkymo! Kam jūs rinkot tuos smarvegalius ir kam juos rūket? Aš dažnai girdžiu nuo savo mokytojaus, kad rūkymas, lygiai kaip ir girtuoklybė, labai kenkia žmogaus sveikatai. Matot juk, kaip Jonukas ir Andriutis labai susirgo nuo tabako nuodų!... Ko! gyvas būsit, aš niekuomet tos smarvės nei rankas neimsiu. Mano tėtušis rūko, nes dar mažu būdamas prie to priprato; jis labai kosi ir skundžiasi nesveiku būdamas. Motiejuko gi tėvas labai susirgo nuo rūkymo ir, vargšas, mirė. Meskite, broliai, tuos galus papirosų ir cigarų upėn; eime geriausio miesto sodan, ten su kitais vaikais sau mandagiai žaisime ir tyru oru kvėpuosime!

Vaikučiai paklausė protingo Antanėlio: jie trenkė upėn visus surinktus rūkagalius ir nuo to laiko jau niekuomet nemėgino rūkyti; atpenė, jie ir kitiems draugams įkalbindavo vengti tokio blauroaus papratimo, kaip rūkymas ir gėrimas svaiginančių gėrimų.

Ksav. Vanagėlis.

PAVARGĖLIS IR ŠUO.

Žilas ir šlubas pavargėlisėjo;

Šuo jį pamatęs garsiai lot pradėjo.

Nusgandęs vargšas gražiai šunes prašo:

“Nelokie, rudi, nes miršty iš bado,

“Viralo niekur negavau nei lašo;

“Kūnas nuo šalčio lygiai, kaip iš ledo!”

Šuo tarė: “Mano ponas tur gerą širdį —

“Vis vargšus šelpia, kaip lojimą girdi.”

Ksav. Vanagėlis.

Dr. A. L. Graičunas

Pasekmingai gyda visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsiskaukantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!

H. R. Morgan

laiko dirbtuve

visokiu jums rekalingu daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠARPU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Union Ticket Agency

Seniausia Lietuviška Banka Scrantone ir Visoje Aplinkineje

Agentura Laivakorčių ant Geriausiu Linijų

Siuočia Pinigus kas dien in visas dalis svieto; taip-gi perka ir ilmaino visokius pinigus. Išdirba visokius Dokumentus Amerikos ir Lietuvos teismuose. Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos iki 5-tyto iki 9-tai val. vak. Nedėlioje: nuo 10-tos iki 5-tyto iki 5-tai valandai vakare.

ADOLF BLAU, Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Taip-gi turime savo krautuveje daugybę visokių maldaknygių ir svietišku knygų visokiame kalbose

TELEFONAI: Naujas 308 — Bell 662

A. UZUMECKIS,

Lietuvis Graborius ir Balzamavotojas.

Viską išpildo geriau ir pigiau negu svetimtautis. Persamdo karietas vestuvems, krikštinoms ir t. t.

Prima lavonus ir iš kitų miestų.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

324 Wharton St., Philadelphia, Pa.

TELEFONAI: Bell Lombard 27 - 39 A
Keystone Main 61 - 18 D

DR. MENDELSON,

LENKISZKAS GYDYTOJAS

50 South Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,
POTTSVILLE, PA.

Ivairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

Prduoda aglumu ir paskirium.

"DRAUGO" AGENTAI:

St. Stanevičius, 3206 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Antanas Kasparavičius, 27 E. 23rd St., Bayonne, N. J.
Juozas Mališauskas, Forest City, Pa.
Kazimieras Skripstunas, P. O. Sugar Notch, Pa.
Antanas Gudaitis, Box 73, Silver Creek, Pa.
V. Leskevičius, P. O. Midleport, Pa.
Mikas Cibulskas, 573 Canfield Ave., Detroit, Mich.
J. Žemaitis, 126 South Pear St., Shenandoah, Pa.
Fr. Kizievič, Box 167, Minersville, Pa.
M. Karbauskas, 52 G. Street, So. Boston, Mass.
L. Švagždys, 171—5th Street, So. Boston, Mass.
J. Mikutaitis, 1438 Western Ave., Allegheney, Pa.
A. Radzevič, 194 New York Ave., Newark, N. J.
A. Klimavičaitė, 321 Kensington Ave., Chicago, Ill.
A. Pocius, 10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.
M. Duda, 51 W. — 25th Street, Chicago, Ill.
K. Strumskis, 2323 West 23 Place, Chicago, Ill.
Šaulys, 168 Beakon-Street, Brighton, Mass.
J. Bartoševič, 4417 Marshfield Ave., Chicago, Ill.
J. Puselninkas, 722 Washington Ave., Braddock, Pa.
V. Bielauskas, 466 Northampton St., Easton, Pa.
M. Urbanavič, Box 33, Thomas, W. Va.
J. Antanaitis, Box 22, Swoyes, Pa.
Pr. Bukantis, 96 Centre Street, Kingston, Pa.
Juoz. Matuliavičia, 1657 Tioga St., Shamokin, Pa.
Ant. Baranauckas, 1214 Railroad St., Shamokin, Pa.
Jos. Valentinavičia, 1114 Cedar Ave., Scranton, Pa.
J. Versiackas, 65 Davidson St., Lowell, Mass.
Ignas Mkalojus, 1028 S. 2nd St., Philadelphia, Pa.
Jos. Robynsky, 163 First St., Elizabeth, N. J.
Myk. Vaicenavičius, 2 River St. Pl., W. Lynn, Mas.
Mike Šlapikevičius
Silver Creek P. O. NEW Philadelphia, Pa.

VIENATINIS LIETUVIŠKA DIDELIS KRAUTUVAS.

Geriausią armonikų, skripų, klarnatų, koncertinių trubių ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Puikiausių džiigorėlių, lenciugėlių, visokių gražių žiedų, laketų, spilkų, koltikų, gerų britvų, drakvojamų mašinukų, albumų, revolverių, križių, ražančių, škaplerių, guminių literų, istorijų, dainų, pasakų ir visokių maldaknygių. Gražių popierių gromatų rašymui turina už 25c., 5 tuzinai už \$1.00. Daug atidaromų alatoriukų ir pavinėjavių siuntimui į Lietuvą. Atsiųsk savo tikrą adresą ir už 5c. markę, o aptursi No. 3 Kataliogą su 450 paveikslų ir 1000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klasės o prekės pigesnės kaip kitur; orderius išsiunčiu greitai į visus Amerikos, Kanados ir Anglijos kraštus. Kviediu visus atilankyti su visokiais pirkiniais ir orderiais pas

K. VILKEWICH,

112 Grand St., St. Dep. D. Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKAS DZIEGORMEISTERIS.

Parduodu tikro aukso laikrodelius, gvarantuojamus 25 metams. Lenciugelius ir gražius žiedus. Armonikas ir visokius muzikališkus instrumentus, albumus su muzika, akuliorius, revolverius, britvas, pocket books vyrams ir moterims. Visokias knygas, ražančius, škaplerius, kryželius, taipogi turin visokių vaistų. Visus tuos daiktus prieš Kaledasleidžiu už pusę prekės ir įkitus miestus siunčiu už pigiausias prekes. Mano adresas:

ANTANAS PUTIRSKAS,

144 W. Market Street, Scranton, Pa.

Tautietai! Jei reikia Tau statyti naują namą, ar taisyti seną, tai žinok, kad tatau atliks kuogeriausiai kontraktierius MIKAS SLAPIKEVIČIUS, New Philadelphia Pa.

Naujas Telefonas 1005. Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,

—: GYDYTOJAS IŠ LIETUVOS. —:

Specialistas visose ligose.

Gydo labiausiai užsiėmusias vyrų, moterų ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktaru keleto lietuvių ir lenkų knopų. Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kune, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Prima nuo 8 iki 10 val. ryto, nuo 2 iki 4 popiet, nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBĖS SUSIV. LIET. RYMO-KAT. AMERIKOJE:

KUN. S. PAUTIENIUS prezidentas

P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,

67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS sekretorius,

457 South 17th St., Brooklyn, N. Y.

GABRYS LAIBINIS, izdininkas,

P. O. Box 135 Duryea, Pa.

Globėjai kasos:

JONAS VIERAITIS,

107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VASKEVYČIA,

186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygius,

190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas,

207 Adams St., Newark, N. J.

FABIOLĖ,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip viena egzempliorių, nuleidžiamas didelis nušimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 S. 4th St.,

BROOKLYN, N. Y.

OFFICE NEW PHONE 37.

RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS

JONAS S. LOPATTO.

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.

NAUJA KNYGA

Biblija arba šv. Raštas

išleistas

KUN. S. PAUTIENIAUS.

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui

Adresas: REV. S. PAUTIENIUS,

GIRARDVILLE, PA.

MOKYKIMĖS PATIS.

Gramatika angliškios kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c. Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu: P. MIKOLAINIS,

Box 62

NEW YORK CITY.

"DRAUGO"

SPAUSTUVE

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA GREITAI ATLIEKA ĮVAIRIŲ ĮVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA
PIGIAI

Konstitucijas, Plakatus, Tikietus, Užkvietimus ir Kitokius DARBUS

RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAUSIOJO PATENTO—MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

"DRAUGAS"

314 E. Market St.

Wilkes-Barre, Pa.

Užsirašykite "Draugą"